

Lausunto

25.05.2022

Asia: VN/724/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista

Asumisneuvonnan nykytila

Millaista asumisneuvontaa toimialueellanne on saatavilla?

Kuopiossa on tällä hetkellä asumisneuvontaa tarjolla Kuopion kaupungin (Kuopion Settlementti Puijola ry), yhdistysten sekä kaupungin vuokrataloyhtiön tuottamana palveluna.

Kuopion kaupunki järjestää asumisneuvontapalvelua ARAn rahoituksella (60 %) vuonna 2022. Palvelun tuottajana on Kuopion Settlementti Puijola ry, jolta kaupunki ostaa palvelun. Kaksi henkilöä antaa ko. palvelua ja se on kaikille kuopiolaisille avointa maksutonta palvelua.

Niiralan Kulma Oy osallistuu osin Kuopion kaupungin palvelun rahoittamiseen, mutta sen lisäksi vuokrataloyhtiöllä on omille asukkaalleen soveltuvaa palvelua tarjolla. Tähän palveluun käytetään yhden henkilön työpanos. Palvelun rahoittaa yhtiö itse.

Kuopion seudun Nuorisoasunnot ry tarjoaa kaikille kuopiolaisille erityistä tukea tarvitseville nuorille (18-29-vuotta) avointa asumisneuvontaa ja asumisohjausta. Myös nuorten omaiset ja lähiset voivat hyödyntää tarvittaessa avointa neuvontapalvelua. Tähän palveluun yhdistys saa avustusta SVEAlta.

Työterapinen yhdistys ry:n asumisneuvonta tarjoaa apua asumisen ongelmassa omille vuokralaisilleen. Lisäksi asumisneuvonta auttaa ja ohjaa kuopiolaisia asunnottomia asunnon ja asumistuen saamisessa. Yhdistyksellä on yhden henkilön työpanos tähän neuvontaan ja palveluun on saatu rahoitusta ARAlta (35 %).

Myös Y-säätiö antaa asumisneuvontaa heidän omissa Kuopion asunnoissaan asuville Tampereelta käsin.

Mitä tarpeita asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseen tai kehittämiseen olisi toimialueellanne?

Olemme ajatelleet perustaa Kuopioon asumisneuvonnan asioita pohtivan ryhmän, jossa voitaisiin vaihtaa neuvonnan osalta kuulumisia. Tarkoitus oli kokoontua kesälomien jälkeen syksyllä ensimmäisen kerran. Nyt asumisneuvonnan kuulumisia on vaihdettu asunnottomuuden verkostokokouksessa hyvin lyhyesti 2-3 kertaa vuodessa. Tällä hetkellä Kuopiossa toimivat asumisneuvojat tekevät yhteistyötä tarvittaessa ja ohjaavat asiakkaita tarpeen ja palvelujen mukaan.

Mikä on organisaationne oma rooli asumisneuvonnassa?

Kuopion kaupungin asuntotoimi on vastuutaho Kuopion asumisneuvonnan 2022 järjestämisessä. Asuntotoimen lisäksi palvelun ohjausryhmään ja rahoitukseen osallistuvat myös kaupungin sosiaalitoimi ja Niiralan Kulma Oy.

Lain tavoitteet

Miten hyvin esitysluonnos onnistuisi arvionne mukaan parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta toimialueellanne tai yleisesti?

Esitysluonnos ei toisi muutoksia palveluun, vaan todennäköisesti pystymme säilyttämään kaupungin asumisneuvontapalvelut nykymallin mukaisena. Uhkakuvana on tarve asumisneuvontapalvelun kilpailuttamiseen, kun on kyse useamman vuoden ostopalvelusta saman yhdistyksen kanssa. Avustusmallilla palvelulle olisi hyvä saada kerralla rahoitus useamman vuoden ajaksi, jolloin kilpailuttaminen ja työntekijöiden sitouttaminen työhön olisi helpompaa. Omana työnä ei kaupungin organisaatiosta jatkossa löydy tahoja, jossa asuminen ja sosiaalipalvelut kohtaavat ja on resursseja tämän tyyppisen palvelun ohjaamiseen. Tämän takia ostopalvelu järjestöltä olisi edelleen erittäin hyvä ratkaisu ja se turvaisi palvelun jatkumisen myös hyvinvointialueen aloitettua toiminnan vuonna 2023.

Vuosittainen rahoituksen haku tuo työntekijöille (asumisneuvojat) epävarmuutta työsuhteen jatkosta ja voi lisätä työntekijöiden vaihtuvuutta. Vuosittaisen rahoituksen turvin palvelun kehittäminen on erityisen haasteellista. Avustus tulisi turvata heti vuonna 2023 useammalle vuodelle samalla kertaa ja toivottavaa olisi, että avustus tulisi haettavaksi ajoissa syksyllä 2022 (kuntien budjettivalmistelun aikaan). Summa summarum: lain edellyttämän valtuuden ulottaminen useammalle toimintavuodelle olisi erityisen tärkeää toiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Avustusprosentin nosto 80 %:iin on kannatettavaa, koska jo nykyisellä mallilla (60 %) on omarahoitusosuuden kerääminen haasteellista. Myös on epävarmuutta, voiko hyvinvointialue jatkossa osallistua palvelun omarahoitukseen.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan onnistuisi edistämään asumisneuvonnan laajentamista kaikkiin asukkaisiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta?

Tämä ei ole mielestämme ongelma. Neuvonnan laajentaminen kaikkiin asukkaisiin hallintaperusteesta riippumatta tarvitsee vain enemmän resursseja.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan mahdollistaisi erityisten asukasryhmien (mm. nuoret, maahanmuuttajat) tarpeisiin vastaamisen?

-

Vaikutukset alueellanne

Millaisia vaikutuksia esityksellä olisi organisaatiossanne järjestettävään asumisneuvontaan tai asumisen ohjaukseen ja sen rahoitukseen?

Vastattu jo edellisessä kohdassa: ”Miten hyvin esitysluonnos onnistuisi arvionne mukaan parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta toimialueellanne tai yleisesti”

Järjestettäisiinkö asumisneuvontaa jatkossa arvionne mukaan (a) kunnan omana työnä vai (b) ostopalveluna (minkä tahojen kanssa)?

Arvioisin, että Kuopiossa jatketaan asumisneuvontaa nykymallilla eli ostopalveluna järjestöltä (b), mikäli sama järjestö jatkaa yhteistyötä kanssamme. Omana työnä Kuopion kaupungilla ei ole organisaatiossa tahoja, jossa asuminen ja sosiaalipalvelut kohtaavat asumisneuvontapalvelujen edellyttämällä ja toivotulla tavalla. Nykyisellään asuntotoimessa ei ole resursseja sosiaalipalvelutoiminnan vaatimaan otteeseen, koska asuntotoimessa on 1-2 henkilöä tulevana vuosina eikä aika riitä sosiaalityön vaatimaan asiantuntemukseen. Järjestö taas on tuottanut palvelua jo usean vuoden ajan ja siellä neuvontatyölle on jo pitkät perinteet ja paljon asiantuntemusta.

Avustuksen käyttötarkoitukset

Asumisneuvonta Suomessa -selvityksen (2019) mukaan ARA-kantaa koskevat valtionavustukset (0,9 miljoonaa vuosittain) ovat kattaneet 11 % asumisneuvonnan kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2022 myönnettävissä on 3 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan asumisneuvonnan laajentamiseen ja kehittämiseen. Nyt lausuntokierroksella olevan esitysluonnoksen mukaan vuoden 2023 alusta lähtien myönnettävissä olisi 4 miljoonaa euroa, josta voitaisiin avustusta kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Kannatatteko tätä ratkaisua vai tulisiko avustusta jatkossakin myöntää vain uuteen asumisneuvontapalveluun ja asumisneuvontapalvelun laajentamiseen tai kehittämiseen? Miksi?

Kannatamme ratkaisua, jossa rahoitusta myönnetään myös nykyisten palvelujen jatkamiseen, laajentamiseen ja kehittämiseen. Toivoisimme rahoituksen käsittävän yhdellä hakukerralla useamman vuoden kokonaisuuden eli vähintään kolme vuotta.

Vapaa sana

Mitä muuta haluatte lausua esitysluonnoksesta? Tässä voi myös antaa mahdolliset pykäläkohtaiset kommentit.

Kuopion kaupungin asuntotoimi kannattaa ratkaisua (5.1.1), jossa avustuksella rahoitettava asumisneuvontapalvelu viedään hyvinvointialueelle osaksi matalan kynnyksen maksuttomia palveluja sosiaalitoimen kylkeen. Tämä on ehdotuksena siksi, ettei peruskaupungin puolella ole sosiaalipalveluja eikä tarvittavaa osaamista asiaan. Tämä malli ei tosin ole ongelmaton, kuten kohdassa 5.1.1 on esitetty.

Hiltunen Katri
Kuopion kaupunki / maaomaisuuden hallintapalvelut - Asuntotoimi